

Tiivistelmä etsimällä lappuja ala- ja yläkoulun äidinkielessä

Avainsanat: alakoulu, yläkoulu, S2, tiivistelmä, lukemisen ja kirjoittamisen tukeminen

Toteuttaja: Tuula Friman

Luokka-asteet: 4.-5. lk, 8. lk

Testasin tiivistelmämenetelmää kahden eri ryhmän kanssa sekä ala- että yläkoulussa. Menetelmä sopii hyvin myös S2-oppilaille.

Molemmat ryhmät etsivät luokkaan ja käytävään kätettyjä paperilappuja, joiden sisällön painoivat mieleensä. Mieleen painettu virke käytiin kirjoittamassa vihkoon omalla paikalla ja kun kaikki virkkeet oli kerätty, tiivistelmä oli valmis.

Kahdeksaluokkalaiset kokosivat tiivistelmän siitä, mikä on väittely ja miten väittelyyn osallistutaan. Toiminnallinen harjoitus sopi hyvin aamutunnille ja oppilaat selvästi heräsivät ajattelemaan tunnin aihetta, kun saivat liikkua ja koota tietoa. Tästä oli helppo edetä pohtimaan, mitä muuta oppilaat tietävät aiheesta, katsomaan väittelyä videolta ja tekemään omia miniväittelyitä.

Samalla kun tarkistimme viidennen luokan kanssa kotitehtäviä, neloset keräsivät lappumenetelmällä tiivistelmän otsikolla “Mikä on tietoteksti”. Toiminnallisuus motivoi jälleen kerran oppilaita. Kun tiivistelmät oli kerätty, kävimme tietotekstin piirteet yhdessä läpi ja jatkoimme tietotekstin lukemiseen liikennevalotekniikalla (silmäile, lue, kerta). Yhdysluokkaan tällainen työtapa sopii erittäin hyvin. Kun viitokset kertaavat tietotekstin lukemista pian, he voivat koota samanlaisen muistilistan ja samalla voin itse keskittyä nelosten opettamiseen.

Olen käyttänyt mieleen painamisen ja omalla paikalla kirjoittamisen menetelmää myös suomi vieraana kielenä -tunnilla, kun olemme kerranneet sanastoa. Olen vienyt “luntilistan” koulun kirjaston seinälle, joka on juuri ärsyttävän kaukana suomen luokasta. Kun oppilaat kertaavat sanoja, he joutuvat pinnistelemaan muistiaan ja auttamaan toisiaan, sillä helppoa tapaa tarkistaa sana ei ole tarjolla, vaan edessä on matka kirjastoon ja takaisin. Kävelymatkalla sanakin ehtii painua mieleen paremmin kuin vain opettajan sanomana tai sanakirjasta nopeasti vilkaistuna.

